

tre lande til at forbedre standarder i konkrete situationer, og det er vi villige til at være med til igen. Jeg afviste ikke fuldstændig i mit indlæg, at der kan være konkrete situationer, hvor man kan stille nogle bestemte krav, i og med jeg jo også i det dagsordensforslag, som er stillet – jeg citerer bare de første to linjer – skriver:

»Idet Folketinget konstaterer, at det er nødvendigt at være særdeles forsigtig med at kæde sociale rettigheder/bestemte miljøkrav til . . . « osv. Her har jeg klart skrevet, at det ikke er udelukket. Jeg synes bare, at det er vigtigt, hvad vores udgangspunkt for diskussionen er.

Det er vores holdning, at det er en fordel, at udgangspunktet er frihandel. Det er dér, vi sætter ind, og hvis vi på nuværende tidspunkt forplumrer debatten i for høj grad og taler om miljøkrav og sociale normer osv. som krav, vi skal stille til andre landes produktionsmetoder, før vi vil tillade dem at komme ind på vores markeder, er vi bange for, at diskussionen om frihandelen forsvinder, og for, at vi ikke opnår de goder også for de dårligst stillede lande, som der ellers reelt kunne være tale om.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil gerne starte med at sige tak til udenrigsministeren for hans redegørelse. Jeg synes, det var en velfalanceret og klog tale, og det siger jeg ikke bare, fordi jeg er udenrigsministerens partifælle, men også fordi jeg faktisk synes, den var god.

Når hr. Steen Gade fra SF harcelerede lidt over, at det var sådan en på den ene side og på den anden side-redegørelse, er det jo præcis det, det drejer sig om. Det drejer sig om at afveje idealerne, altså hensynet til en bedre miljøpolitik og til arbejdstagernes rettigheder globalt set, over for hensynet til de grupper af lande, de grupper af befolkninger, der først og fremmest har brug for én eneste ting, nemlig handel. Det er deri, hele balancekunsten består, og den balance synes jeg faktisk udenrigsministeren fandt meget flot i sin tale.

De aftaler, som Danmark har tiltrådt i forbindelse med GATT-aftalernes færdiggørelse, handler først og fremmest om liberalisering af verdenshandelen, om opstilling af nogle regler for at modvirke dumping og for at modvirke, at jungleloven skal herske, og dernæst om et system til tvistbilæggelse, altså til at skaffe fredelige løsninger på konflikter, vel at mærke fredelige løsninger, som parterne accepterer og retter sig efter.

Nu har der lige været en udveksling af korte bemærkninger om liberaliseringens farer og velsignelser. Det har jeg også tænkt mig at sige lidt om.

Ministeren nævnte i sin tale, at liberalisering skaber en effektiv ressourceudnyttelse, og det er selvfølgelig også rigtigt. Men samtidig med, at man har sagt det, må man også være klar over, at det skaber en international arbejdsdeling. Og den internationale arbejdsdeling er det, der især truer mange af de hjemmemarkedserhverv, som selvfølgelig bliver ramt af, at andre lande er bedre til at gøre de ting, vi ellers gør her, enten fordi de har nogle naturlige ressourcer, som er lige for hånden, eller fordi de har andre vilkår.

For nogle år siden var der, kan jeg huske, en debat om vejret – det er der jo ofte i den danske presse – og der var et harmdirrende læserbrev i et af vores store morgenblade, hvor overskriften var »Bekæmp solmonopolerne sydpå«.

Det er klart, at der er nogle lande, der har lettere ved at klare deres turistindustri, end f.eks. Danmark har. Vi kan altså ikke forlange at få lige vilkår på disse områder. Der er nogle naturgivne forudsætninger, som vi må rette os efter, og det er et af de problemer, som jeg mener hr. Kristian Thulesen Dahl slap meget let om ved i sit sidste svar, hvor han sagde, at landbruget, som kan blive generet af den totale liberalisering, selvfølgelig også skal være klar over, at der er nogle ting, der skal lægges om.

Ja tak, der er da nogle ting, der helt skal ophøre med at blive produceret, det er ikke engang nok at lægge om. Landbruget har lagt om og lagt om i årevis for at tilpasse sig ændrede verdenshandelsprincipper, men vi må se i øjnene, at der er store dele af den landbrugsproduktion, der er i dag i Danmark, som slet ikke bør finde sted.

Det skal vi have mod til at sige til de danske landmænd, og jeg venter spændt på at se både V-, K- og Z-repræsentanterne her sige åbent til det danske landbrug, at der er nogle ting, som de slet ikke skal producere mere, for det er der andre der gør både billigere og bedre, og de har også brug for den handel.

Vi bør som politikere beslutte os for, om vi vil tage bøvlet med de hjemmemarkedserhverv, der bliver generet, indenrigspolitisk, eller om vi vil tage det ude i den store verden. Det valg har vi sådan set allerede truffet, for de aftaler, vi har indgået først i EU og nu også siden i WTO, har allerede tvunget os til at tage slagsmålet inden-dørs med vores egne erhverv, og derfor har vi